Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2001–2002

27 728 Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de invoering van een leerlinggebonden financiering en de vorming van regionale expertisecentra (regeling leerlinggebonden financiering)

Nr. 28 **BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Zoetermeer, 26 november 2001

Op maandag 19 november jl. heeft het wetgevingsoverleg plaatsgevonden over het wetsvoorstel leerlinggebonden financiering en REC-vorming. Tijdens dit overleg heb ik toegezegd in een brief een aantal punten nader toe te lichten en te reageren op vragen die tijdens het overleg nog niet zijn beantwoord.
Deze brief bestaat uit drie delen:
Deel 1. Nadere reactie op een aantal amendementen.
Deel 2. Nadere toelichting op reeds gegeven antwoorden.
Deel 3. Vragen die tijdens het wetgevingsoverleg nog niet zijn beantwoord.

Deel 1. Nadere reactie op een aantal amendementen

Amendement inzake ontheffing van verplichting tot deelname aan de REC-vorming in bijzondere gevallen (nr. 11)

In het wetgevingsoverleg is dit amendement al aan de orde geweest. Ik heb toen gezegd dat het overleg met de Rehobothschool nog loopt. Het overleg dat op vrijdag 16 november gepland stond met vertegenwoordigers van deze school en de besturenorganisatie VGS is afgezegd. Inmiddels is een nieuwe datum voor dit overleg gevonden: 29 november a.s. Ter voorbereiding op dit overleg hebben de wegbereiders enkele alternatieven uitgewerkt die tot een oplossing zouden kunnen leiden.
Tijdens het overleg meldde de heer Van der Vlies dat een tweede school, in Zwolle, problemen had met de REC-vorming.
Navraag bij de wegbereiders leert dat het hier echter geen problemen met de participatie binnen de REC-vorming als zodanig betreft. Er is een probleem ontstaan over de wijze waarop het toelatings- en plaatsingsbeleid van leerlingen en personeel geregeld wordt in de statuten. De school heeft vervolgens om bemiddeling gevraagd van de wegbereiders. Nadat de wegbereiders beide partijen hadden gesproken, hebben zij

KST57474
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2001

oplossingen voorgesteld waarbij voorzien wordt in een adequate geschilprocedure binnen het REC.
De vervolgstap is nu dat de voorgestelde oplossingen worden besproken met de school (hierover is reeds telefonisch contact geweest) en dat deze worden besproken met de stuurgroep van het REC. Dit overleg vindt een dezer dagen plaats. Het voorstel waar de voorkeur naar uit gaat, zal vervolgens worden uitgewerkt in de statuten.
Gelet op de oplossingen die in de praktijk mogelijk blijken, is er aan het voorgestelde amendement mijns inziens dan ook geen behoefte. Het amendement zal naar verwachting de bereidheid om tot oplossingen te komen verminderen, en als zodanig negatieve invloed hebben op het netwerk van REC's dat in de afgelopen 2 jaar tot stand is gekomen. Ik ontraad dit amendement.

Amendement inzake bekostigen nevenvestiging (nr. 16)

Door de in het wetsvoorstel voorgestelde wijziging in artikel 89, tweede lid, van de WEC worden de leerlingen in de nevenvestiging voor de vergoeding uit het Gemeentefonds in verband met huisvesting meegeteld bij de gemeente waarin de nevenvestiging staat.
Het amendement beoogt nevenvestigingen voor de bekostiging aan te merken als een zelfstandige school. In de onderstaande tabel is weergegeven wat de kosten daarvan zouden zijn.

Nevenvestiging bekostigd als zelfstandige school

Personeel (formatie)	Extra salaris fre's	Ca. f 30 000
	Extra taakrealisatie	Ca. f 35 000
	Extra frictie	Ca. f 9 000
	Afrondingsvoordelen	Ca. f 10 000
Totaal Personeel		Ca. f 84 000
Materieel	Vast bedrag groepsafhankelijk deel per school	Df, lg, mg ca.f 30 000 Overig ca. f 15 000
	Vast bedrag groepsafhankelijk deel per schooltype	So ca. f 6 000 Vso ca. f 10 000
	Afrondingsvoordeel bepaling aantal groepen	Ca. f 10 000
	Vast bedrag leerlingafhankelijk deel per school	Ca. f 16 000
	Vast bedrag leerlingafhankelijk deel per schooltype	So ca. f 10 000 Vso ca. f 12 000
Totaal Materieel		Tussen ca. f 57 000 en ca. f 78 000
TOTAAL per nevenvest.		Tussen ca. f 141 000 en ca. f 162 000

De verwachting, op basis van de ontwikkelingsplannen van de REC's, is dat het totaal aan nevenvestigingen kan oplopen tot zeker 100. Dit zou een investering betekenen oplopend tot ca. f 15 mln. Binnen het financieel kader LGF is hiervoor geen ruimte. Reden voor mij om dit amendement te ontraden.

Toegezegd is dat een overzicht van de vergoedingen die gelden voor het inrichten van een nevenvestiging in het (speciaal) basisonderwijs zou worden gegeven. Voordat ik inga op de techniek van de bekostiging eerst het volgende. Zoals in de nota naar aanleiding van het verslag is aangegeven gaat het bij nevenvestigingen in het kader van de WPO om een vestiging die voorheen een zelfstandige school was. Hiermee wordt rekening gehouden bij de bekostiging van de WPO-nevenvestigingen. Voor nevenvestigingen in het kader van het wetsvoorstel (WEC) gaat het om nieuw in te richten nevenvestigingen en hoeft dus geen rekening te worden gehouden met een bestaande situatie, die ontbreekt immers.

Basisonderwijs:

De bekostiging van een nevenvestiging bestaat uit een personele en een materiële component.
A. Personeel.
De bekostiging voor wat betreft het personeel is complex. Als gevolg van de klassenverkleining wordt de kleine scholentoeslag als een aparte formatiecomponent vastgesteld. De formatieve bekostiging voor een nevenvestiging bedraagt ¾ van het verschil tussen de formatie die hoofd- en nevenvestiging als één school en als twee zelfstandige scholen zouden ontvangen. De omvang van de kleine scholentoeslag bedraagt 2.6 fre voor elke leerling die een school minder heeft dan 145 leerlingen. In het geval van een nevenvestiging gaat het om ¾ van 2.6 fre = 1.95 fre. Bij een gemiddelde fre-prijs van f 500,– bedraagt het verschil dus bijna f 1000,–. De toeslag is maximaal f 145 000 bij het theoretische geval dat de school 1 leerling heeft. Per leerling die meer is ingeschreven gaat er f 1000 van de toeslag af. De toeslag is 0 indien de hoofdvestiging en de nevenvestiging beide meer dan 144 leerlingen hebben.
Ter illustratie een voorbeeld:
Uitgangspunt is een school met een nevenvestiging met in totaal 200 leerlingen.
Variant 1.
School 180 lln, nevenvestiging 20 leerlingen:
- de hoofdvestiging heeft meer dan 145 leerlingen. Voor de vaststelling van de bekostiging van de nevenvestiging geldt de volgende berekening:
- f 145 000 min 20 maal f 1000 = f 125 000

variant 2
School heeft 100 en de nevenvestiging heeft 100 leerlingen:
- zowel de school als de nevenvestiging hebben minder dan 145 leerlingen. Nu geldt dat wordt uitgegaan van de drempel van 145 leerlingen. Het verschil tussen 200 en de drempelwaarde 145 is 55 leerlingen. Voor de bekostiging betekent dit:
- f 145 000 min 55 maal f 1000 = f 90 000

B. Materieel
De vergoeding voor de nevenvestiging voor wat betreft de materiële component geldt een vast bedrag (groepsafhankelijk deel) per school. Gemiddeld per school komt dit neer op ca. f 17 000.

Speciaal basisonderwijs:

A. Personeel
In het speciaal basisonderwijs wordt geen extra formatie toegekend (voor personeel) voor een nevenvestiging.
B. Materieel
Evenals in het basisonderwijs geldt een vast bedrag (groepsafhankelijk deel) per school. Dit komt gemiddeld per school eveneens neer op ca. f 17 000.

Amendement inzake toelating kinderen jonger dan 4 jaar (nr. 18)

Zoals aangegeven in het wetgevingsoverleg ligt het amendement om geïndiceerde dove en slechthorende kinderen jonger dan 4 jaar toe te laten tot scholen van die onderwijssoorten in lijn met het beleid. Voor beide onderwijssoorten is indicatiestelling goed mogelijk. De toelichting is op dit punt helder, maar de tekst van het amendement zou in technische zin moeten worden aangepast. Door de wijziging in het amendement onder II wordt voorzien in een sluitende regeling voor kinderen jonger dan 4 jaar. Daarmee wordt immers ook in andere onderwijssoorten dan doof en slechthorend toelating van geïndiceerde leerlingen jonger dan 4 jaar

met toestemming van de inspecteur mogelijk (daarvoor is nog wel een technische aanpassing van onderdeel II van het amendement nodig). Omdat via deze lijn kinderen jonger dan 4 jaar toelaatbaar zijn, is er geen behoefte meer aan een normatieve toekenning van formatie ten behoeve van deze leerlingen.
Terzijde merk ik op dat de voorgestelde wijziging in onderdeel II van het amendement tevens noodzaakt tot een technische wijziging van het genoemde punt 3.

Amendement inzake procedure inrichten nevenvestigingen (nr. 21)

De procedure die in het wetsvoorstel is voorgeschreven beslaat ongeveer 10 maanden. Het bekend maken van het voornemen moet gebeuren vóór 1 februari, de vaststelling van het plan door het REC vóór 1 augustus, het toezenden aan de Minister 2 weken na de vaststelling van het plan. De beslissing van de Minister volgt dan vóór 1 december. (In het invoeringsjaar is de periode aanzienlijk korter: bij toezending van het verzoek aan de Minister vóór 1 juni volgt de beslissing vóór 1 augustus daaropvolgend.) Het amendement brengt geen wijziging aan in deze termijnen en er is dan ook geen sprake van een versnelling van de procedure, zoals in de toelichting staat vermeld. Het amendement heeft tot gevolg dat de procedure die moet worden gevolgd tussen «vóór 1 februari» en «vóór 1 augustus» wordt gewijzigd: het bereiken van overeenstemming wordt vervangen door een schriftelijke procedure volgens het principe «geen tijdig bezwaar is instemming». Het gevolg van het amendement is dat slechts in gevallen waarin geen bezwaar is gemaakt, het verzoek om een nevenvestiging kan worden opgenomen op het door de Minister goed te keuren plan. Als wél bezwaar is gemaakt kan het verzoek niet worden opgenomen in het plan. Omdat het amendement de procedure niet versnelt en evenmin vereenvoudigt ontraad ik het dan ook.

Amendement inzake toelatingsrecht (nr. 24)

In het wetsvoorstel is voorzien in een bepaling dat een school de toelating van een voor die onderwijssoort geïndiceerde leerling niet kan weigeren op grond van de handicap. Hiermee wordt de huidige praktijk van scholen om bijvoorbeeld een ondergrens (in termen van leerbaarheid) te hanteren, onmogelijk. Tevens wordt aan reguliere scholen de verplichting opgelegd om een beleid te ontwikkelen met betrekking tot de opvang van gehandicapte kinderen in de school en hiervan een beschrijving op te nemen in het schoolplan. Ook moet in de schoolgids informatie worden gegeven over (onder meer) de wijze waarop aan de zorg voor die leerlingen, wordt vormgegeven.
Het voorgestelde amendement leidt tot een ongeclausuleerd recht op toelating tot een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs van een leerling die voor de betreffende onderwijssoort is geïndiceerd.
Tijdens het wetgevingsoverleg heb ik al aangegeven dit amendement ernstig te ontraden. In dit verband zijn twee aspecten van belang: de grondwettelijke vrijheid van richting en het ontbreken van de eventuele randvoorwaarden in de sfeer van huisvesting, vervoer of zorg. De vrijheid van richting van artikel 23 van de Grondwet waarborgt dat het bijzonder onderwijs voor de toelating van leerlingen tot de school eisen kan stellen, die gelet op het doel van de instelling nodig zijn voor het verwezenlijken van haar grondslag. Dit houdt in dat bijzondere scholen van een bepaalde richting leerlingen kunnen weigeren die de grondslag niet onderschrijven. Jurisprudentie heeft uitgewezen dat in dit kader wel sprake moet zijn van een door de school gevoerd consistent beleid. Deze weigeringsgrond bestaat overigens niet indien binnen redelijke afstand van de woning van de leerling geen openbaar onderwijs kan worden gevolgd. In zo'n situatie mag dus de toelating tot de school niet worden geweigerd op grond van

godsdienstige gezindheid of levensbeschouwing (art. 58 WPO, 60 WEC en 48 WVO).
Bij de toelating tot de school dienen er in sommige situaties voorzieningen getroffen te worden op punten als leerlingenvervoer, huisvesting of zorg. Het REC noch de (v)so-school heeft op deze punten een directe verantwoordelijkheid. De wetgever heeft deze verantwoordelijkheid neergelegd bij de gemeenten (vervoer en huisvesting) en zorginstellingen. Soms kunnen zich in de praktijk problemen voordoen waardoor deze voorzieningen niet of nog niet beschikbaar zijn. Het amendement leidt ertoe dat scholen de toelating niet kunnen weigeren, ondanks het feit dat zij in deze probleemsituaties niet in de positie zijn zelf de noodzakelijke voorwaarden wat betreft vervoer, huisvesting of zorg te realiseren.
Het amendement creëert een aanspraak van ouders en leerling op toelating tot de (v)so-school, welk recht deze school buiten haar schuld niet altijd waar zal kunnen maken. Uit oogpunt van zorgvuldige wetgeving dient zo'n situatie te worden voorkomen. Ik geef er dan ook de voorkeur aan dat het recht op toelating versterkt wordt door (de uitvoering van) de bestaande regelingen op het gebied van vervoer, huisvesting en zorg beter af te stemmen op onderwijs. Met de ministeries van SZW en VWS en met de VNG overleg wordt gevoerd over afstemmingsproblemen die zich in de praktijk voordoen. Het is van belang dat problemen helder in kaart worden gebracht en worden opgelost. Daartoe is en wordt onderzoek uitgezet. Tegen deze achtergrond sta ik dan ook sympathiek tegenover het amendement dat onder nummer 22 is verschenen. De commissie die met dit amendement wordt beoogd, kan een rapporterende functie hebben inzake de problemen die een rol spelen bij de toelating van geïndiceerde leerlingen. Op deze wijze komen de knelpunten beter in beeld en kan gericht gewerkt worden aan de oplossing ervan. Wat betreft de oplossing van problemen wijs ik op de investering van f 100 mln. voor onderwijsvernieuwingen, die het Kabinet voornemens is te investeren in het Gemeentefonds. Deze investering zal een positieve bijdrage leveren aan het realiseren van betere randvoorwaarden op het punt van huisvesting.

Amendement inzake SBAO (nr. 25)

Ik ontraad het voorgestelde amendement, omdat het kan leiden tot strategisch gedrag met grote financiële gevolgen. Als voorbeeld wijs ik op de mogelijkheid dat de leerlingen die nu onderwijs volgen in de zmlk-afdelingen verbonden aan speciale basisscholen, in grote aantallen worden ingeschreven bij de speciale basisschool waar de zmlk-afdeling aan verbonden is. In dat geval verandert er aan de onderwijssituatie van de kinderen niets, maar ontstaan wel extra uitgaven omdat de zml-leerling met rugzak duurder is dan de zml-leerling in de zmlk-school (zie hiervoor ook de notitie uitwerking bekostiging LGF die ik u met de nota naar aanleiding van het verslag heb toegestuurd). In het wetgevingsoverleg is gesproken over incidentele gevallen waarin geïndiceerde leerlingen met een rugzak geplaatst zouden kunnen worden. Als de indieners van het amendement met mij van mening zouden zijn dat het om incidentele situaties gaat en dat dergelijk strategisch gedrag niet wenselijk is, dan past de tekst van het amendement niet bij die intentie.

Deel 2. Nadere toelichting op reeds gegeven antwoorden

1. Amvb's

De uitwerking van het wetsvoorstel vindt deels plaats in algemene maatregelen van bestuur (amvb's). Het is een misverstand om te denken dat alle artikelen waarin een uitwerking bij amvb staat opgenomen, zullen leiden tot even zoveel amvb's.

De uitwerking zal plaatsvinden in twee amvb's, te weten:

- een wijzigingsamvb, d.w.z. een amvb die waar nodig wijzigingen aanbrengt in bijv. o.m. de bekostigingsbesluiten (bijvoorbeeld bekostiging REC en m.i.-deel van de rugzak) en de formatiebesluiten (bijvoorbeeld het formatieve deel van de rugzak), volgens de daarvoor geldende (voorhang)procedures en
- één nieuwe amvb voor de volgende «amvb-bepalingen»
  - art. 2, vijfde lid combinatie van handicaps
  - art. 28b, tweede lid grenzen REC-regio's
  - art. 28b, zevende lid samenstelling cvi
  - art. 28c, tweede lid geldigheidsduur indicaties
  - art. 28c, achtste lid criteria
  - art. 28e, eerste lid gronden voor schorsing LCTI
  - art. 28e, vijfde lid diverse zaken m.b.t. LCTI
  - art. 40a voorschriften over rapportage.

Indien de Kamer overweegt om die nieuwe amvb van een voorhangbepaling te voorzien dan bestaan daarvoor 2 varianten.

1. De algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel .../het ... lid, treedt niet in werking dan nadat 4 weken na de overlegging aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn verstreken en gedurende die termijn niet door of namens de Kamer de wens wordt te kennen gegeven dat het in die maatregel geregelde onderwerp bij de wet wordt geregeld. Alsdan wordt een daartoe strekkend wetsvoorstel zo spoedig mogelijk ingediend (zie bijvoorbeeld artikel 69, vierde lid, WPO);
2. Dezelfde tekst als onder 1. Met daaraan toegevoegd de volgende passage: De vorige twee volzinnen zijn niet van toepassing indien het ontwerp van de algemene maatregel van bestuur voordien aan de Kamer is overgelegd en door of namens de Kamer te kennen is gegeven dat van de procedure, bedoeld in de vorige twee volzinnen kan worden afgeweken (zie bijvoorbeeld art. 28 WPO).
   Mijn voorkeur zou uitgaan naar de tweede variant, omdat daarmee de afhandeling van de amvb nog door de huidige Kamer kan plaatsvinden. Bovendien krijgt het veld tijdig inzicht in de precieze inhoud van de amvb's.

2. Voorlichting en voorbereiding regulier onderwijs

Veel vragen zijn gesteld over de invoering van de voorgestelde wetgeving: «Zijn scholen er klaar voor?»
In een aantal reguliere scholen is al veel expertise aanwezig wat betreft de opvang van leerlingen met een handicap. Het moge echter duidelijk zijn dat niet alle scholen er nu al klaar voor zijn. De voorbereidingen zijn immers nog in volle gang. Niet alleen voor het speciaal onderwijs, maar ook voor de reguliere scholen is het van belang dat er een signaal komt dat LGF nu ook echt doorgaat. Zoals werd opgemerkt tijdens het ronde tafel gesprek, zijn er scholen die pas echt in actie komen als er op grond van de wetgeving ook daadwerkelijk iets moet gebeuren. Uiteraard wordt er intussen al van alles gedaan om scholen en ouders zo goed mogelijk te informeren en voor te bereiden op de inwerkingtreding van de wet.
Op het terrein van de voorlichting is een aantal produkten gereed voor publicatie en verspreiding, zoals:

- brochure voor ouders met informatie over leerlinggebonden financiering;
- draaiboeken voor regulier basis- en voortgezet onderwijs (met praktische informatie over de opvang van geïndiceerde leerlingen);
- korte informatiebladen voor reguliere scholen (met algemene informatie);
- een brochure voor schoolbesturen.

De reden waarom deze producten nog niet zijn verspreid, is dat de publi-

catie ook afhankelijk is van de uiteindelijke inhoud van de wet. Zodra de Tweede Kamer het wetsvoorstel heeft aanvaard zullen de producten breed het land in gaan.
Websites voor ouders en professionals (www.oudersenrugzak.nl en www.wegbereiders.nl) zijn al in de lucht en bieden informatie over de stand van zaken met betrekking tot de leerlinggebonden financiering. Een OCenW site is in een vergevorderd stadium van voorbereiding. Op deze site zal ook aandacht worden gegeven aan de relatie onderwijszorg.

Ook ligt een groot aantal producten ter ondersteuning van het invoeringsproces, ten behoeve van zowel het speciaal als regulier onderwijs (bijna) klaar voor publicatie en verspreiding, zoals:
- model en handreiking handelingsplan en handreiking en good practices handelingsgerichte diagnostiek;
- handreiking voor het betrekken van ouders bij het onderwijs aan hun kind in cluster 4;
- een productenbank (good practice) en handreikingen ambulante begeleiding;
- protocol samenwerking lgf-wsns-vo;
- good practices op het terrein van adaptief onderwijs en klassenmanagement etc.

Daarnaast is in het voorlichtingsplan LGF voorzien in regionale ondersteunings- en informatiebijeenkomsten voor zowel scholen als ouders, is het Landelijk Netwerk Autisme van start gegaan (waarbij uitwisseling van kennis en ervaringen op het terrein van het onderwijsaanbod aan deze kinderen door speciale en reguliere scholen centraal staat) en wordt projectmatig de overdracht van kennis en ervaringen van de steunpuntscholen zml uitgevoerd.

3. Praktische uitvoering LCTI/CvI

De LCTI houdt toezicht op de indicatiestelling door de CvI en adviseert de minister over mogelijke verbeteringen in de indicatiestelling. De LCTI wordt hiervoor ondersteund door een bureau. Dit bureau wordt zodanig samengesteld dat het het verwachte aantal van 20 000 dossiers per jaar kan verwerken. Automatisering zal hierbij een grote rol spelen.
De CvI's leveren indicatiedossiers aan bij de LCTI waarbij zoveel mogelijk gestandaardiseerde informatie wordt verstrekt op basis waarvan de LCTI haar wettelijke toezichtstaak kan uitvoeren. Daartoe worden door de LCTI steekproeven getrokken uit de dossiers. Wat betreft de toepassing van de beredeneerde afwijking zal breder en intensiever onderzoek plaatsvinden, zonodig wordt extra informatie bij de CvI's opgevraagd ten behoeve van het onderzoek. De onderzoeksresultaten zullen gebruikt worden om ontwikkelingen te analyseren ten behoeve van de kwalitatieve evaluatie van de indicatiestelling en andere onderzoeksvragen.
De wijze waarop de CvI's de dossiers samenstellen en aanleveren en de mate van automatisering van dit proces maken een efficiënte indicatiestelling door een CvI mogelijk en vergroten de efficiëntie van de toezichtsrol van de LCTI.
In het algemeen overleg van 11 april 2001 (Kamerstuk 26 629, nr. 13, pag. 12) heb ik gezegd dat ca. 2.5 mln. nodig is voor de instandhouding van de commissie en het bureau. De TCAI is nu bezig om een plan te maken voor de inrichting van de commissie en het bureau inclusief de financiële raming.
Over de inhoud en de opzet van de dossiers en de gegevensverstrekking wordt nog overlegd met het georganiseerd onderwijsveld. Tot slot wijs ik erop dat het REC tot taak heeft ouders te ondersteunen bij het indienen van een verzoek tot indicatiestelling. Voor de financiering van deze taak verwijs ik naar punt 3.3 van de notitie uitwerking bekostiging LGF.

4. Toelating VO

De vraag is aan de orde geweest of het mogelijk is dat, als ouders en school het eens zijn over de toelating van een leerling tot het gymnasium, deze geïndiceerde leerling een rugzak krijgt.
Op dit moment volgen leerlingen die naar verwachting aan de indicatiecriteria zullen voldoen al onderwijs in scholen voor voortgezet onderwijs. Dit betreft met name zintuiglijk gehandicapte leerlingen. Voor deze leerlingen geldt dat de school in het onderwijs rekening kan houden met de aard van de handicap. Dat kan ook gelden ten aanzien van de examinering. Uitgangspunt is wel dat een leerling in beginsel het diploma kan behalen. Deze leerlingen hebben recht op een rugzak. Daarnaast is er de mogelijkheid dat geïndiceerde leerlingen op basis van symbiose aan onderwijsactiviteiten in scholen voor voortgezet onderwijs deelnemen. Ik kan mij voorstellen dat de ontwikkelingen die zich voordoen inzake de plaatsing van geïndiceerde leerlingen in vo-scholen worden gevolgd door de adviescommissie, als bedoeld in amendement nr. 22. De commissie zou daarbij ook na kunnen gaan in hoeverre zich situaties in de praktijk voordoen waarbij school en ouders een geïndiceerde leerling willen laten deelnemen aan het onderwijs die niet de geschiktheid heeft om een diploma te behalen. Op basis van de rapportage van de commissie kan nagegaan worden of op dit punt verdere beleidsontwikkeling gewenst is.

5. Toelating tot een reguliere school

Gevraagd is waarom het zoeken naar een reguliere school bekostigd moet worden uit de ambulante begeleiding in de rugzak.
In de nota naar aanleiding van het nader verslag is aangegeven dat ondersteuning van de ouders bij het zoeken naar een school niet los staat van de ambulante begeleiding maar het eerste begin ervan vormt. De reguliere school waar een gehandicapte leerling wordt aangemeld, zal immers willen weten wat van de school wordt verwacht als de leerling wordt geplaatst. Vragen over de aanpassingen in het onderwijs en over de afstemming met de zorg zullen op zijn minst globaal moeten worden beantwoord, wil de reguliere school een verantwoorde beslissing kunnen nemen over de toelating. Deze vragen worden nadat de toelating heeft plaatsgevonden, verder uitgewerkt in het kader van de opstelling van het handelingsplan. Daarmee ligt er een direct inhoudelijk verband tussen de fase voor de toelating en de fase na de toelating tot de reguliere school. De begeleiding in de fase voor de toelating gaat dan ook niet ten koste van de latere begeleiding, maar maakt daar inhoudelijk deel van uit.
Ik ga er overigens van uit dat bij de inzet van de ambulante begeleiding rekening wordt gehouden met verschillen in de behoefte aan begeleiding tussen leerlingen. Ik zou ervoor willen waken dat de omvang van de ambulante begeleiding door het (v)so voor elke leerling op exact het her te besteden bedrag in de rugzak wordt afgegrensd. Niet iedere leerling heeft dezelfde behoefte aan begeleiding in elke fase van de schoolloopbaan. Over het algemeen zal er in het begin meer behoefte aan begeleiding bestaan dan wanneer de reguliere school na verloop van tijd is ingespeeld is op het geven van onderwijs aan de leerling. Bij de inzet van de middelen voor ambulante begeleiding zal met deze verschillen rekening gehouden worden.
Binnen het financieel kader LGF is niet voorzien in een additionele bekostiging bekostiging voor de ondersteuning bij het zoeken naar een school.

Deel 3. Vragen die tijdens het wetgevingsoverleg nog niet zijn beantwoord

1. Praktijktoetsing

Gevraagd is hoe representatief de praktijktoetsing was. In reactie hierop wil ik verwijzen naar het de rondetafel gesprek dat de leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen onlangs hebben gevoerd met onder andere de heer Van Rijswijk (BUPRIN). Hij heeft tijdens dit gesprek verklaard dat het onderzoek rond de indicatiestelling representatief was en daarmee verantwoord om conclusies te trekken.

2. Beredeneerd afwijken

Een andere vraag die is gesteld, is wat «beredeneerd» afwijken nu precies inhoudt.
De Cvl is de instantie die bij haar besluitvorming over de toelaatbaarheid van een leerling tot de leerlinggebonden financiering gebruik kan maken van de beredeneerde afwijking. Deze mogelijkheid maakt deel uit van de amvb over de indicatiecriteria.
De beredeneerde afwijking is het sluitstuk van de indicatiestelling. Niet elk individueel kind kan op basis van algemene criteria geïndiceerd worden. Soms hebben kinderen vele lichte stoornissen die elk apart niet aan de criteria voldoen, maar samen zo'n ernstige onderwijsbelemmering opleveren dat indicatie gerechtvaardigd is. Er zijn ook kinderen met een beperking of stoornis, die zo bijzonder is dat daarvoor geen zelfstandige criteria zijn opgenomen.
Ook is de vraag gesteld of de Cvl de eerste twee jaar ruimer gebruik kan maken van de beredeneerde afwijking. In reactie hierop het volgende. De mate waarin gebruik wordt gemaakt van de beredeneerde afwijking wordt bepaald door de aard van de problematiek van de aangemelde leerlingen. Er is geen kwantitatieve afbakening van het aantal gevallen waarin deze mogelijkheid toegepast kan worden. Wel is er een kwalitatieve afbakening: de ernst van de problematiek moet vergelijkbaar zijn met die van leerlingen die wel aan de criteria voldoen. Op dit punt kan er geen sprake zijn van een verruiming in de zin dat ook kinderen met een relatief lichtere problematiek geïndiceerd kunnen worden.

3. Functionele indicatiestelling

Gevraagd is wie heeft de regie heeft bij de functionele indicatiestelling.
De regie voor (de voorbereiding van) de tweede fase LGF ligt bij het ministerie. Zodra de wet inwerking is getreden start ook de monitoring en de evaluatie. Vooral de LCTI zal informatie opleveren over de werking van de indicatiestelling. Deze informatie is belangrijke input voor de ontwikkeling van functionele indicatiestelling. De verkenning naar de mogelijkheden van functionele indicatiestelling zal wederom zorgvuldig worden uitgevoerd.

4. Betrokkenheid ouders

De vraag is gesteld hoe ouders meer bij het REC kunnen worden betrokken.
De omslag van een aanbodsgericht systeem naar een systeem van meer vraagsturing is een belangrijk onderdeel van het wetsvoorstel LGF. Voor die omslag is tijd nodig. Met het wetsvoorstel worden de eerste stappen gezet. Allereerst moeten scholen voor ieder kind een handelingsplan opstellen waarbij de ouders instemmingsrecht hebben. Op deze wijze worden ouders betrokken bij het onderwijsproces en hebben scholen de gelegenheid ouders te informeren en in te spelen op de wensen van de

ouders. Immers, om vraagsturing mogelijk te maken moeten de scholen en de REC's weten wat er leeft bij de ouders.
Door de wegbereiders worden de REC's ondersteund bij de verdere vormgeving van ouderbetrokkenheid bij het onderwijs aan hun kind. Met name in cluster 4 vormt de ouderbetrokkenheid een punt van aandacht. De wegbereiders adviseren REC's aan de hand van goede praktijkvoorbeelden. Ouderorganisaties zijn hier actief bij betrokken.

5. Ambulante begeleiding thuiszitters

Gevraagd is of het wenselijk is om thuiszittende leerlingen het recht te geven op ambulante begeleiding in de thuissituatie.
Veelal betreft het hier kinderen met ernstige gedragsproblemen. De investeringen in extra klassenassistenten voor scholen van cluster 4 en het zmlk, stellen deze scholen beter in staat om ook kinderen die nu nog thuiszitten op te vangen. Door betere afstemming met de zorg zal het thuiszitten ook verder teruggedrongen kunnen worden. Tegen deze achtergrond acht ik het niet nodig om een regeling ambulante begeleiding voor thuiszitters te treffen.

6. Bekostiging VO

Gevraagd is of scholen voor voortgezet onderwijs, die via de lumpsum worden bekostigd, de opvang van leerlingen met een handicap die niet tot een indicatieleiden, mogen weigeren.
In de toekomst zullen de verschillende regelingen in het voortgezet onderwijs voor leerlingen met een handicap zoals dyslexie en lichtere vormen van autisme opgaan in de lump sum. Scholen hebben nu en straks dezelfde verplichtingen om leerlingen toe te laten dus ook leerlingen met dit soort problematiek.

7. Onzekerheid over de REC-bekostiging

Tijdens het overleg werd gemeld dat er onzekerheid zou bestaan bij de REC's over de bekostiging in de eerste fase LGF.
In de notitie uitwerking bekostiging LGF, die is meegestuurd met de nota naar aanleiding van het verslag, is de bekostiging voor de REC's in de eerste fase weergegeven (p. 8). De notitie is ook besproken met het georganiseerde onderwijsveld en de organisaties hebben ingestemd met de voorgestelde bekostiging. Ik geeft er de voorkeur aan om de systematiek en de bedragen zoals die zijn opgenomen in de notitie te handhaven met het oog op behoefte aan duidelijkheid in het scholenveld.
De bekostiging van het REC wordt naast een vaste voet per REC en een bedrag per school gebaseerd op het aantal indicaties dat de Cvl van het REC in het jaar voorafgaande aan de teldatum heeft afgegeven. Omdat er bij de invoering van LGF nog geen leerlingen zijn geïndiceerd, wordt voor de eerste twee jaar een andere grondslag voor de bekostiging gehanteerd. Ervan uitgaande dat een leerling als hoofdregel om de twee jaar wordt geherindiceerd, wordt de bekostiging in de aanvangsjaren gebaseerd op de helft van het aantal ingeschreven en ambulant begeleide leerlingen. Vanaf het schooljaar 2004/2005 kan de bekostiging plaatsvinden op basis van het werkelijk aantal geïndiceerde leerlingen (met de opslag) in het voorafgaande jaar.

8. Bekostiging taken en functies speciaal (voortgezet) onderwijs

Ook is gevraagd of inzicht kan worden gegeven in de taken- en functiebekostiging voor het (voortgezet) speciaal onderwijs.
In paragraaf 4.3 van de notitie uitwerking bekostiging LGF wordt een overzicht gegeven van de taken en de wijze waarop deze bekostigd

worden. Ook staat in deze paragraaf dat de uitvoering van de taken zal geschieden op basis van de middelen die daar nu in de huidige situatie al mee gemoeid zijn (met uitzondering van cluster 4, waarvoor vanaf 01-08-2002 f 2.5 mln. per jaar beschikbaar komt voor preventieve ambulante begeleiding).
Voor de bekostiging voor het schooljaar 2002/2003 zal nog geen onderscheid worden gemaakt tussen specifieke formatiecategorieën. De bekostiging van de (v)so-scholen vindt dan nog volgens de huidige systematiek plaats. Op dit moment wordt de invoering van de taak- en functiebekostiging in overleg met het georganiseerde onderwijsveld verder uitgewerkt.

9. REC-regio

Verder is gevraagd hoe de overlap in REC-gebieden wordt opgelost. In de meeste gevallen lukt het de REC's om in onderling overleg te komen tot de afbakening van de REC-regio's. Daar waar de REC's er onderling niet uitkomen begeleiden de wegbereiders dit proces. Aan de hand van de leerlingstromen wordt bekeken hoe tot een goede, functionele vaststelling van de REC-regio kan worden gekomen. Uiteindelijk worden de REC-regio's bij amvb vastgelegd.

Ik hoop u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,
K. Y. I. J. Adelmund